

ارتباط نظریه ذهن با اجتماعی شدن، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های زندگی دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی

مهدی عبدالله‌زاده رافی^۱، *ترگس ادیب سرشکی^۲، معصومه پورمحمدرضای تجربیشی^۳، عنایت‌الله بخشی^۴

- ۱- دانشجوی دکترای روانشناسی کودکان استثنایی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۲- کارشناس ارشد آموزش کودکان استثنایی، هیات علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۳- دکترای روانشناسی، هیات علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۴- دکترای آمار زیستی، هیات علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

دریافت مقاله: ۸۹/۱۰/۱۳

پذیرش مقاله: ۹۰/۰۷/۱۷

* آدرس نویسنده مسئول:

تهران، اوین، بلوار دانشجو، بن بست کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، گروه روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی

* تلفن: ۰۹۱۲۲۹۷۹۲۹۹

* رایانامه:

n.adib@hotmail.com

چکیده

هدف: هدف این پژوهش بررسی رابطه نظریه ذهن با اجتماعی شدن، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های زندگی دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی است.

روش بررسی: در این پژوهش که به روش همبستگی است، ۶۰ دانش‌آموز کم‌توان ذهنی (۳۰ دختر و ۳۰ پسر) شرکت داشتند. برای جمع‌آوری داده‌های مربوط به نظریه ذهن از تست نظریه ذهن ۳۸ سؤالی استفاده شد و داده‌های مربوط اجتماعی شدن، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های زندگی با استفاده از مقیاس رفتار انطباقی واینلند گردآوری شد.

یافته‌ها: رابطه بین نظریه ذهن سطح دوم و اجتماعی شدن به لحاظ آماری معناداری است ($P=0/005$) ولی رابطه آماری معناداری بین سطوح نظریه ذهن با مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های زندگی مشاهده نشد ($P<0/05$).

نتیجه‌گیری: با افزایش درک باور غلط اولیه (نظریه ذهن سطح دوم)، اجتماعی شدن دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی افزایش می‌یابد.

کلیدواژه‌ها: نظریه ذهن، اجتماعی شدن، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های زندگی، کم‌توان ذهنی

مقدمه

کم توان ذهنی^۱ را به عنوان یک نقص هوشی که مرتبط با عامل‌های شناختی و رفتارهای انطباقی ست، تعریف کرده‌اند (۱). گرچه در طی ۵۰ سال گذشته تغییراتی در تعریف کم توانی ذهنی ایجاد شده است ولی نقص شناختی و رفتار انطباقی^۲ همچنان در این تعاریف باقیمانده‌اند. توجه به رفتار انطباقی در تعاریف ارائه شده برای کم توان ذهنی به این واقعیت که رفتار انطباقی یک عنصر کلیدی در سازه کم توان ذهنی است، اشاره دارد (۲). انجمن آمریکایی کم توان ذهنی، رفتار انطباقی را به عنوان کارایی یا میزانی که فرد بتواند به معیارهای استقلال شخصی و مسئولیت اجتماعی متناسب با گروه سنی و فرهنگی خود عمل کند، تعریف کرده است (۳). تاکنون چندین ابزار برای سنجش رفتار انطباقی طراحی شده است. یکی از شناخته شده‌ترین این ابزارها که در ایران نیز هنجاریابی شده است، مقیاس رفتار انطباقی واینلند است. این مقیاس چهار حوزه کلی اجتماعی شدن، مهارت‌های حرکتی، مهارت‌های زندگی و مهارت‌های ارتباطی را می‌سنجد (۴). برخی از پژوهشگران با بررسی کودکان اوتیستیک دریافته‌اند مشکلاتی که این کودکان در زمینه تعاملات اجتماعی تجربه می‌کنند، ناشی از نقص نظریه ذهن^۳ آنهاست (۵). همچنین پژوهش دیگری نشان داده است کودکان اوتیستیک که به نظریه ذهن دست یافته‌اند، نمرات بیشتری در رفتار انطباقی نسبت به کودکانی که به نظریه ذهن دست نیافته‌اند، کسب می‌کنند (۶). نظریه ذهن را به عنوان یک توانایی در انسان تعریف کرده‌اند؛ توانایی که بوسیله آن فرد دست به پیش بینی و شرح دادن رفتار خود و دیگران می‌زند و برای انجام این کار، به حالات ذهنی مانند تمایلات، باورها، ادراکات، هیجانات و ... رجوع می‌کند (۷). نظریه ذهن را برای داشتن تعاملات اجتماعی، ضروری تلقی کرده‌اند (۸) و نشان داده شده است که آن با مواردی از قبیل پذیرش از سوی همسالان (۹)، شایستگی و کفایت اجتماعی (۱۰) و رفتار اجتماعی (۱۱) در کودکان عادی مرتبط است و همچنین آن با حوزه کلی رفتار انطباقی در کودکان اوتیسم مرتبط دانسته شده است (۶). همانگونه که در بالا ذکر آن رفت، مشکلاتی را که کودکان اوتیستیک در زمینه تعاملات اجتماعی تجربه می‌کنند به نقص نظریه ذهن آنها نسبت داده شده است (۵). برخی از پژوهشگران مشابه این فرضیه را برای کودکان کم توان ذهنی مطرح کرده‌اند و بیان داشته‌اند، ممکن است مشکلاتی که کودکان کم توان ذهنی تجربه می‌کنند، ناشی از تحول نایافتگی نظریه ذهن آنها باشد (۱۲). همانگونه که در تعریف کم توانی ذهنی

بیان شد، این کودکان مشکلاتی در زمینه رفتار انطباقی تجربه می‌کنند که ممکن است این مشکلات با نظریه ذهن آنها مرتبط باشد ولی تاکنون پژوهشی به بررسی این مطلب نپرداخته است که هدف از این پژوهش بررسی همین مطلب است. در واقع این پژوهش به دنبال پاسخ گویی به این پرسش است که آیا بین نظریه ذهن و سطوح مختلف آن (درک امیال و عواطف، درک باور غلط اولیه و درک باور غلط ثانویه) با ابعاد رفتار انطباقی (اجتماعی شدن، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های زندگی) رابطه‌ای وجود دارد؟

روش بررسی

در این پژوهش که به روش همبستگی است، ۶۰ دانش آموز (۳۰ پسر و ۳۰ دختر) کم توان ذهنی ۸ تا ۱۳ ساله شرکت داشتند. این دانش آموزان، به صورت خوشه‌ای از بین مدارس ویژه دانش آموزان کم توان ذهنی شهر ری در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ انتخاب شدند. بدین صورت که ابتدا لیست مدارس ویژه کم توانان ذهنی شهر ری استخراج گردید و از بین آن مدارس، دو مدرسه به صورت تصادفی انتخاب گردید و تمامی دانش آموزان این دو مدرسه که در دامنه سنی ۸ تا ۱۳ سال قرار داشته، به جز کم توانی ذهنی مشکل دیگری نداشته و والدین آنها حاضر به همکاری شدند، به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. سپس آزمون نظریه ذهن به صورت انفرادی روی تک تک دانش آموزان، در مدارسشان به اجرا درآمد. برای تکمیل مقیاس رفتار انطباقی واینلند، از مادر دانش آموزان دعوت به عمل آمده تا به مدرسه بیایند و در آنجا مقیاس، برای تک تک والد دانش آموزان به صورت مصاحبه انفرادی تکمیل گردید. در پایان کار، برای هر دانش آموز یک نمره برای نظریه ذهن و یک نمره برای رفتار انطباقی در اختیار بود که داده‌های گردآوری شده به کمک نرم افزار آماری SPSS با روش آماری ضریب همبستگی پیرسون، تجزیه و تحلیل گردید.

ابزار بکار رفته در این پژوهش عبارتند از: ۱- نظریه ذهن ۳۸ سؤالی و ۲- مقیاس رفتار انطباقی واینلند.

۱- تست نظریه ذهن ۳۸ سؤالی: فرم اصلی این آزمون بوسیله استیرنمن^۴ طراحی شده است (۱۳). این آزمون بر اساس یک دید تحولی و چند بعدی از نظریه ذهن طراحی شده است و نسبت به آزمون‌های قدیمی گستره سنی بیشتر و سطوح پیچیده‌تر و پیشرفته‌تر نظریه ذهن را ارزیابی می‌کند. این آزمون سه خرده مقیاس به ترتیب زیر دارد: خرده مقیاس اول: «نظریه ذهن

مقدماتی^۱، یعنی نظریه ذهن سطح اول یا باز شناسی عواطف و وانمود، مشتمل بر ۲۰ سؤال؛ خرده مقیاس دوم: «اظهار اولیه یک نظریه ذهن واقعی»^۲، یعنی نظریه ذهن سطح دوم یا باور غلط اولیه و درک باور غلط، مشتمل بر ۱۳ سؤال؛ خرده مقیاس سوم: «جنبه‌های پیشرفته‌تر نظریه ذهن»^۳ یعنی نظریه ذهن سطح سوم یا درک باور غلط ثانویه یا درک شوخی، مشتمل بر ۵ سؤال. این آزمون به صورت انفرادی اجرا می‌شود و شامل تصاویر و داستان‌هایی می‌باشد که آزماینده بعد از ارائه آنها به آزمودنی، سؤالات استاندارد را مطرح می‌کند و به پاسخ صحیح آزمودنی نمره «۱»، و به پاسخ غلط وی نمره «۰» می‌دهد. در کل آزمون، آزمودنی نمره‌های بین ۰ تا ۳۸ دریافت می‌کند. نمرات بالاتر نشانه دسترسی به سطوح بالاتر نظریه ذهن است (۱۳). روایی و پایایی آزمون فوق الذکر برای دانش آموزان کم توان ذهنی ایرانی برآورد گردیده است (۱۳). برای بررسی روایی این آزمون از روش‌های روایی محتوایی، همبستگی خرده آزمون با نمره کل و روایی همزمان استفاده شده است. روایی همزمان از طریق همبستگی آزمون با تکلیف خانه عروسک‌ها ۰/۸۹ برآورد گردیده است. ضرایب همبستگی خرده آزمون با نمره کل آزمون نیز در تمام موارد معنادار و بین ۰/۸۲ تا ۰/۹۶ متغیر بوده است. پایایی آزمون بوسیله سه روش بازآزمایی، آلفای کرونباخ و ضریب اعتبار نمره گذاران بررسی گردیده است. پایایی بازآزمایی بین ۰/۷۰ تا ۰/۹۴ متغیر بوده است. ثبات درونی آزمون با استفاده از آلفای کرونباخ برای کل آزمون و هر یک از خرده آزمون‌ها به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۲، ۰/۸۰، ۰/۸۱ محاسبه گردیده است. همچنین ضریب پایایی نمره گذاران ۰/۹۸ بدست آمده است (۱۳).

۲- مقیاس رفتار انطباقی واینلند: این مقیاس کفایت شخصی و

۱- همبستگی نظریه ذهن و سطوحش با رفتار انطباقی و ابعادش، از آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج (جدول ۱) نشان می‌دهد که در گروه پسران، رابطه آماری معناداری بین نظریه ذهن تحولی و ابعاد رفتار انطباقی وجود ندارد ($P < 0.05$). در گروه دختران، نظریه ذهن سطح دوم (یا درک باور غلط اولیه) با اجتماعی شدن مرتبط است که ضریب همبستگی به دست آمده به لحاظ آماری معنادار است ($P = 0.048$). همچنین در کل نمونه، نظریه ذهن سطح دوم (یا درک باور غلط اولیه) با اجتماعی شدن مرتبط است که ضریب همبستگی به دست آمده به لحاظ آماری معنادار است ($P = 0.005$).

یافته‌ها

۱- همبستگی نظریه ذهن و سطوحش با رفتار انطباقی و ابعادش، از آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج (جدول ۱) نشان می‌دهد که در گروه پسران، رابطه آماری معناداری بین نظریه ذهن تحولی و ابعاد رفتار انطباقی وجود ندارد ($P < 0.05$). در گروه دختران، نظریه ذهن سطح دوم (یا درک باور غلط اولیه) با اجتماعی شدن مرتبط است که ضریب همبستگی به دست آمده به لحاظ آماری معنادار است ($P = 0.048$). همچنین در کل نمونه، نظریه ذهن سطح دوم (یا درک باور غلط اولیه) با اجتماعی شدن مرتبط است که ضریب همبستگی به دست آمده به لحاظ آماری معنادار است ($P = 0.005$).

جدول ۱- همبستگی نظریه ذهن و سطوحش با رفتار انطباقی و ابعادش

گروه	نظریه ذهن تحولی	اجتماعی شدن		مهارت‌های زندگی		مهارت‌های ارتباطی	
		r	p	r	p	r	p
پسران	نظریه ذهن کلی	۰/۰۲	۰/۸۸۶	۰/۰۶	۰/۷۶۲	۰/۱۶	۰/۴۱۰
	نظریه ذهن سطح اول	۰/۲۴	۰/۲۲۴	۰/۰۵	۰/۷۷۸	۰/۰۱	۰/۹۳۴
	نظریه ذهن سطح دوم	۰/۲۴	۰/۲۲۰	۰/۱۴	۰/۴۶۱	۰/۲۹	۰/۱۴۱
	نظریه ذهن سطح سوم	۰/۰۳	۰/۸۵۷	۰/۰۳	۰/۸۶۰	۰/۱۲	۰/۵۵۲
دختران	نظریه ذهن کلی	۰/۲۴	۰/۲۲۶	۰/۳۱	۰/۱۱۵	۰/۰۴	۰/۸۳۶
	نظریه ذهن سطح اول	۰/۱۴	۰/۴۷۷	۰/۲۸	۰/۱۵	۰/۲۹	۰/۸۸۷
	نظریه ذهن سطح دوم	۰/۳۹	۰/۰۴۸	۰/۳۰	۰/۱۲۶	۰/۰۱	۰/۹۸۰
	نظریه ذهن سطح سوم	۰/۱۷	۰/۳۸	۰/۱۳	۰/۵۲۶	۰/۳۶	۰/۰۶۶
کل نمونه	نظریه ذهن کلی	۰/۱۰	۰/۴۵۰	۰/۲۰	۰/۱۴۷	۰/۰۸	۰/۵۳۴
	نظریه ذهن سطح اول	۰/۱۱	۰/۴۲۲	۰/۱۲	۰/۳۷۵	۰/۰۱	۰/۹۶۴
	نظریه ذهن سطح دوم	۰/۳۷	۰/۰۰۵	۰/۲۱	۰/۱۲۷	۰/۱۴۲	۰/۳۰۹
	نظریه ذهن سطح سوم	۰/۱۳	۰/۳۲۷	۰/۰۶	۰/۶۳۸	۰/۲۵	۰/۰۶۳

اعتقاد بر این است که نظریه ذهن چندین بعد دارد و از مراحل مختلفی می‌گذرد که مراحل بالاتر به معنی سطوح بالاتر نظریه ذهن است. رسچیز و پریز پری (Resches & Perez pereira) در پژوهشی ارتباطی توانایی‌های ارتباطی و نظریه ذهن کودکان پیش دبستانی عادی را مورد بررسی قرار دادند و دریافتند که تفاوت معناداری در توانایی‌های ارتباطی بین آزمودنی‌هایی که به نظریه ذهن دست یافته و آنهایی که دست نیافته‌اند، وجود دارد (۱۴). ولی در پژوهش حاضر بین مهارت‌های ارتباطی و نظریه ذهن کودکان عقب مانده ذهنی رابطه‌ای یافت نشد. مهمترین دلایل برای توجیه تفاوت‌ها، اشاره به جامعه (عادی در برابر کم توان ذهنی) و ابزار سنجش مهارت‌های ارتباطی (مقیاس ویژه مهارت‌های ارتباطی در برابر استفاده از خرده مقیاس مهارت‌های ارتباطی رفتار انطباقی) و نظریه ذهن (تکلیف باور غلط در برابر نظریه ذهن تحولی) است.

اینکه چرا نظریه ذهن با اجتماعی شدن در کودکان کم توان ذهنی مرتبط است، باید گفت نظریه ذهن را به عنوان یک توانایی در انسان تعریف کرده‌اند؛ توانایی که بوسیله آن فرد دست به پیش بینی و شرح دادن رفتار خود و دیگران می‌زند و برای انجام این کار به حالات ذهنی مانند تمایلات، باورها، ادراکات، هیجانات و... رجوع می‌کند (۷). بنابراین هر قدر فرد بیشتر قادر باشد باور غلط دیگران را برای قضاوت در مورد رفتار آنها، مورد توجه قرار دهد، بیشتر قادر خواهد بود رفتار آنها را تعبیر و تفسیر کرده و آن را پیش بینی کند. بنابراین از توانایی بیشتری برای انجام دادن رفتارهای اجتماعی مناسب با موقعیت، برخوردار خواهد شد.

نتیجه گیری

باتوجه به اینکه نظریه ذهن سطح دوم (درک باور غلط اولیه) با اجتماعی شدن دانش آموان کم توان ذهنی مرتبط است، می‌توان پیشنهاداتی برای طراحی آموزش‌هایی جهت ارتقاء نظریه ذهن و به تبع آن بهبود اجتماعی شدن این کودکان ارائه داد.

تشکر و قدردانی

از خانم‌ها امامی و متقیان، و آقای عباس نسائیان که ما را در این پژوهش مورد عنایات خود قرار دادند، نهایت سپاس را داریم.

بحث

هدف این پژوهش بررسی رابطه سطوح نظریه ذهن با ابعاد رفتار انطباقی بود. باتوجه به نتایج جدول ۱، از بین سطوح (اول، دوم و سوم) نظریه ذهن، تنها سطح دوم یعنی درک باور غلط اولیه با بعد اجتماعی شدن ارتباط مثبت معناداری دارد ($P=0/005$) و رابطه سایر متغیرها به لحاظ آماری معنادار نیست ($P<0/05$). این بدان معناست که با افزایش نمرات نظریه ذهن، نمرات اجتماعی شدن افزایش می‌یابد. مشابه این نتایج در پژوهش بوساکی و استینگتون (Bosacki & Astington) نیز به دست آمده است (۱۰). آنها به بررسی رابطه شناخت اجتماعی (نظریه ذهن) و کفایت (شایستگی) اجتماعی در نوجوانان پرداختند و نشان دادند که رابطه مثبتی بین نظریه ذهن و کفایت (شایستگی) اجتماعی وجود دارد.

نتایج برخی از پژوهش‌ها نیز ناهمسو با نتایج پژوهش حاضر است (۱۴، ۶). فومبونه و همکاران (Fombonne) در پژوهشی به بررسی رفتار انطباقی و نظریه ذهن در کودکان اوتیسم پرداختند. آنها برای سنجش نظریه ذهن از تکلیف باور غلط و برای سنجش رفتار انطباقی از مقیاس رفتار انطباقی واینلند استفاده کردند. نتایج آنها نشان داد نمرات رفتار انطباقی کودکانی که قادر به گذراندن تکلیف باور غلط شدند نسبت به آنهایی که قادر به گذراندن این تکلیف نبودند، بالاتر بود (۶). در توجیه تفاوت نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش حاضر می‌توان هم به گروه مورد مطالعه اشاره کرد که در پژوهش فومبونه و همکاران کودکان اوتیستیک بوده و در پژوهش حاضر کودکان کم توان ذهنی، و هم به ابزاری که برای سنجش نظریه ذهن به کار رفته است. فومبونه و همکاران برای سنجش نظریه ذهن از تکلیف باور غلط استفاده کرده بودند که بر اساس یک دید سنتی به نظریه ذهن ساخته شده است و در این دید اعتقاد بر این است کودکی که به درستی به این تکلیف پاسخ گوید، به نظریه ذهن دست یافته است، ولی در پژوهش حاضر از یک تکلیف که بر اساس دید تحولی ساخته شده است استفاده گردیده است. در این دید

منابع:

- 1-Luckasson R, Borthwick-Duffy S, Buntinx WHE, Coulter DL, Craig EM (Pat), Reeve A, et al. Mental retardation: Definition, classification, and systems of supports. 10th Edition. Washington, DC, US: American Association on Mental Retardation; 2002,pp:120-135.
- 2-Bradley V, Buntinx WHE, Coulter DL, Craig EPM, Gomez SC, Lachapelle Y, et al. The renaming of mental retardation: Understanding the change to the term intellectual disability. *Intellectual and Developmental Disabilities*. 2007;45(2):116-24.
- 3-Luckasson R, Borthwick-Duffy S, Buntinx WHE, Coulter DL, Craig EM (Pat), Reeve A, et al. Mental retardation: Definition, classification, and systems of supports. 10th Edition. Washington, DC, US: American Association on Mental Retardation; 2002,pp:18-21.
- 4-Barahani, M. [standardization of Vinland Adaptive Behavior Scale in Iran (Persian)]. *institute of psychiatry of Tehran* 1999; 50-67
- 5-Baron-Cohen S, Leslie AM, Frith U. Does the autistic child have a "theory of mind"? *Cognition*. 1985;21(1):37-46.
- 6-Fombonne E, Siddons F, Achard S, Frith U, Happé F. Adaptive behaviour and theory of mind in autism. *European Child & Adolescent Psychiatry*. 1994;3(3):176-86.
- 7-Doherty MJ. *Theory of mind: how children understand others' thoughts and feelings*. Hove; New York: Psychology Press; 2009,pp:15-25.
- 8-Yagmurlu B, Berument SK, Celimli S. The role of institution and home contexts in theory of mind development. *Journal of applied developmental psychology*. 2005;26(5):521-37.
- 9-Slaughter V, Dennis MJ, Pritchard M. Theory of mind and peer acceptance in preschool children. *British Journal of Developmental Psychology*. 2002;20(4):545-64.
- 10-Bosacki S, Wilde Astington J. Theory of mind in preadolescence: Relations between social understanding and social competence. *Social Development*. 1999;8(2):237-55.
- 11-Jenkins JM, Astington JW. Theory of mind and social behavior: Causal models tested in a longitudinal study. *Merrill-Palmer Quarterly*. 2000;46(2):203-20.
- 12-Abbeduto L, Short-Meyerson K, Benson G, Dolish J. Relationship between theory of mind and language ability in children and adolescents with intellectual disability. *Journal of Intellectual Disability Research*. 2004;48(2):150-9.
- 13-Ggamarani A, Alborzi S, Khayer M. [Validity and reliability of the theory of mind test (TOM test) for use in Iran (Persian)]. *Journal of Psychology*. 2006; 10(2):181-99
- 14-Resches M, Perez-Pereira M. Referential communication abilities and theory of mind development in preschool children. *Journal of Child Language*. 2007;34(1):21.

The Theory of Mind and Socialization, Communication and Living Skills of Students with Intellectual Disability

*Abdollah Zade Vafi M.(M.A.)¹, *Adib Sereshki N.(M.A.)², Poor Mohamadrezaye Tajrishi M.(Ph.D.)³, Bakhshi E.(Ph.D.)⁴*

Receive date: 03/01/2011

Accept date: 19/10/2011

1- *Ph.D student in Psychology, University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran*

2- ** M.Ed and faculty of University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran*

3- *Ph.D in Psychology and faculty of University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran*

4- *Ph.D in Statistics and faculty of University of Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran*

***Correspondent Author Address:**

University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Koodakyar Ave., Evin, Tehran, Iran

***Tel:** +98 912 297929 9

***E-mail:** n.adib@hotmail.com

Abstract

Objective: The purpose of this study is to investigate the relationship between Theory of mind and socialization, communication and living skills (adaptive behaviors) in students with intellectual disability.

Materials & Methods: This study that took place with a correlation method including 60 students with intellectual disability (30 boys and 30 girls). In order to collect the data for theory of mind, 38-item TOM test were used. Data of socialization, communication and living skills was gathered by Vinland Adaptive Behavior Scale.

Results: correlation between level 2 of theory of mind and socialization was significant ($P=0.005$) but there were not a significant correlation between the levels of theory of mind and communication and living skills ($P>0.05$).

Conclusion: When the conception of primary false belief (level 2 in theory of mind) increases, the scores for socialization skills increases too.

Keywords: Theory of mind, Socialization, Communication skills, Living skills, Students with intellectual disability